

Norika Kovarčíková	1,2,3
Zo Slovenska	4, 5
Orava	6, 7
Martin Kukučín	8

Slovenské ZVESTI

Čo robíme v SDB	9
Detský kútik	10
Zo stola výboru	11
Inzercia	12

Informácie o aktivitách slovenskej komunity v Melbourne

Ročník IX

Číslo 3/2020

Vydáva ASAV, PO Box 263, Kew

www.asav.org.au

NORIKA KOVARČIKOVÁ

Cítim sa viac Slovenkou ako Austrálankou...

V tomto čísle si predstavíme profil našej aktívnej členky slovenského spolku, zástupkyne Slovenskej detskej besedy v Melbourne a priateľky mnohých Slovákov žijúcich vo Viktórii, Noriky Kovarčíkovej.

Norika pochádza zo Starej Turej a v Austrálii žije už 12 rokov spolu so svojim manželom, dvomi deťmi a psom. Okrem toho, že stála pri zakladaní Slovenskej detskej besedy a v súčasnosti je zástupkyňou riaditeľky, sa aktívne sa podieľa aj na udržiavaní slovenskej komunity v Melbourne. O jej bohatom osobnom a pracovnom živote Vám predstavíme viac v rozhovore.

Ďakujem za ochotu podieľať sa na tomto rozhovore. Môžeš nám pre čitateľov povedať pár vetami niečo o sebe?

V prvom rade ďakujem za pozvanie. Je to príjemný pocit, hlavne v tomto období pandémie, keď väčšina ľudí je zavretých doma v izolácii, že si na mňa niekto spomenul a aspoň na chvíľu môžem zabudnúť na trápenia každodennej reality. Začnem asi tým, že už 12 rokov bývam so svojou rodinou v Melbourne, ale štyri pätiny svojho života som prežila na Slovensku, aj preto sa stále viac cítim Slovenkou ako Austrálčankou. Pochádzam zo Starej

Turej, malého mestečka z malebného kraja pod Veľkou Javorinou, ktorá tvorí hranicu s Moravou. Vyrastala som na evanjelickej fare, lebo môj otec tu dlhé roky pôsobil ako miestny evanjelický farár. Keď som sa vydala, s manželom sme išli za prácou do Bratislavy, kde boli lepšie možnosti. Tu sme sa usadili, založili si rodinu a bývali skoro 15 rokov. Máme 2 deti, dcéru Luciu a syna Jakuba, obidvaja sú už dospelí.

Akej práci sa venuješ?

Od roku 1992 pracujem v oblasti vzdelávania, hoci som vyštudovaná chemická inžinierka. Veľmi ma bavila

angličtina a teda po vysokej škole som si urobila štátnicu z angličtiny na jazykovej škole v Brne a to ma oprávňovalo učiť angličtinu po páde komunizmu, kedy bolo málo kvalifikovaných učiteľov cudzích jazykov. V Bratislave som si našla prácu na Evanjelickom lýceu ako učiteľka chémie a angličtiny. Potom som pracovala v Štátnom pedagogickom ústave na rôznych národných aj medzinárodných vzdelávacích projektoch. A vďaka tomu som sa dostala do Melbourne, kde od môjho príchodu do Austrálie pracujem v Austrálskej rade pre výskum vo vzdelávaní (Australian Council for Educational Research - ACER). V súčasnosti ako vedecká pracovníčka robím na rôznych medzinárodných projektoch v hodnotení žiakov, kde sa porovnáva úroveň vedomostí a zručností študentov rôznych vekových kategórií v rôznych predmetoch z rôznych krajín. Na základe výsledkov štúdií, zúčastnené krajiny majú možnosť reformovať kritické oblasti svojho vzdelávacieho systému.

Ako rada tráviš voľný čas?

Mám rada šport, tenis, bicyklovanie, a rada chodím do prírody, milujem more a pláže. Každý deň chodím na povinnú vychádzku s našim psom, čo ma udržuje v kondícii. V zime sa rada

Ludovít Štúr MAJŽE SA DOBRE, KRAJ

*Majže sa dobre, kraj,
a ty tam temná hora!
z pásma radostných dní
lúči sa posledný,
večernia sa tam háj
opiera jeho zora.*

*Krásne dni a hodiny,
ušlé v lone otčiny,
mojej mladosti svet,
už opadaný kvet;
ešte sa raz sem svedte,
ešte raz ma obleťte.*

*Kamkoľvek pôjdem v svete,
na myslí mi budete,
odvšadiaľ' zo sveta
túžby sem zaletia,
tu kvitly mi radosti,
tu tlejú otca kosti.*

lyžujem a korčuľujem. Veľmi rada cestujem a spoznávam nové miesta, krajiny, ľudí a ich kultúru. No a tiež nikdy neodmietnem dobrú knihu, stretnutie s kamoškami v kine, divadle, alebo len pri dobrej káve.

Ako spomínaš na svoje časy na Slovensku?

Na Slovensko mám len veľmi dobré spomienky, mám tam celú rodinu, rodičov, sestry, s ktorými mám veľmi dobré vzťahy, ktorým chýbame a ktorí chýbajú aj nám, ako aj veľa dobrých priateľov a bývalých kolegov. Vďaka , že máme technológie, ktoré nás pomyselne približujú. Prežila som tam krásne detstvo, chvíle radosti a šťastia ako mladá začínajúca rodina s malými deťmi, aj keď to bolo zo začiatku vo veľmi skromných podmienkach. Je to môj domov, kde mám zázemie a kam sa vždy rada vraciam.

Čo Ťa priviedlo do Austrálie a aké boli Tvoje začiatky u protinožcov?

Využila som ponúkanú šancu. Prijala som pracovnú ponuku, ktorú som dostala z ACER, čo ma veľmi prekvapilo a o čom som vôbec netušila. Vždy som snívala o Kanade, Austrália ma nelákala, bola príliš ďaleko. V tom čase som pracovala v Štátnom pedagogickom ústave v Bratislave na projekte PISA (Programme for International Student Assessment) a spolupracovali sme s ACER v Melbourne, kde bolo medzinárodné koordinačné centrum, odkiaľ sa celosvetovo riadili celé štúdiá. Mala som možnosť sa zúčastňovať na pracovných mítingoch, kde nás školili. Dodnes si pamätám, ako mi prišiel email od Eveline z ACER, mojej budúcej kolegyne, v ktorom sa ma pýtala, či by som nechcela prísť pracovať do ich PISA tímu, lebo hľadajú nových kolegov. Nebola som už najmladšia, deti mali 11 a 13 rokov, chodili na základnú školu, konečne sme boli ako tak usadení vo svojom novom byte v Bratislave, ale takáto šanca príde iba raz za život. A tak rodinná rada zasadla a padlo rozhodnutie, že ideme do toho. Kontrakt bol na 2 roky, tak sme si povedali, že to vyskúšame. Brali sme to ako výzvu spoznať novú krajinu, zlepšiť sa v angličtine a dať

naším deťom možnosti, ktoré sme my v časoch socializmu nemali. Po 2 rokoch mi kontrakt predĺžili na 3 roky, potom na ďalšie 3 roky ... a tak sa dva roky predĺžili na súčasných 12. Začiatky boli veľmi intenzívne, veľa vybavovania a zariaďovania vecí, spoznávali sme Melbourne a okolie, boli to momenty šťastia, nových zážitkov a stretávania nových ľudí, ale boli aj ťažké chvíle, plné rozčarovania, sĺz a smútku za rodinou, priateľmi a všetkým, čo sme nechali doma na Slovensku. Vďaka Terke Kráľovej, ktorá ma prichýlila na prvých pár týždňov, keď som tu bola ešte sama bez rodiny, som spoznala slovenskú komunitu v Melbourne a našla nových priateľov v tomto ďalekom svete.

Čo si na Austrálii vážiš?

Na Austrálii si vážim najmä to, že aj keď pochádzam z bývalej krajiny tzv. východného bloku, nemám tu pocit menejcennosti a dokonca som viac hrdá na krajinu a kultúru, z ktorej pochádzam. Či je to Maďar, Talian, Poliak alebo Rakúšan, tu sme všetci rovnocenní Európania. Austrálčania sa zaujímajú a radi zisťujú, odkiaľ pochádzame na základe prízvuku, ktorý je u nás evidentný. Keď je človek slušný a pracovitý, tak ho akceptujú. Každá práca sa cení, ľudia si majú možnosť prácou zarobiť peniaze na celkom pohodlný život, ale aj ich ušetriť, cestovať a vidieť kus sveta na opačnej pologuli.

Čo bol pre Teba najväčší kultúrny šok keď si prišla do Austrálie?

Asi tie vzdialenosti, ktoré tu človek denno-denne prekonáva a to, že bez auta sa tu nedá existovať. Myslím, že koncept vzdialenosti v Austrálii človek úplne prehodnotí a pochopí, až keď to tu zažije. Druhá vec, čo ma prekvapilo bolo zistenie, aké rozdielne je myslenie

ľudí podľa toho, odkiaľ pochádzajú, a ako veľmi sa odráža v spôsobe myslenia kultúra národa, jazyk a všetko to, čím daná krajina prešla. Z toho vyplýva aj mnohé nepochopenie, lebo kontext je úplne iný. Napríklad, mnohé vtipy, na ktorých sa my Slováci smežeme tu nikto nechápe.

Intenzívne sa venuješ Slovenskej škole, kedy a ako si sa zapojila do jej chodu a čo v nej momentálne robíš?

V Slovenskej škole som zapojená od samého začiatku od jej založenia v roku 2012. Vtedy som bola členkou výboru ASAV a Marta, riaditeľka školy, prišla s návrhom založiť slovenskú školu a oslovila aj mňa, či by som jej bola ochotná s tým pomôcť. Keďže vzdelávanie je odbor, v ktorom pracujem a ako bývalá učiteľka mám aj rôzne pedagogické skúsenosti zo Slovenska, tak ma to zaujalo a dala som sa nahovoriť. Boli sme dobrá partia s Dankou Bučkovou, Ivetkou Havrilovou a Ľubkou Shanon, čo bol základ úspechu a tak sme s elánom začali pripravovať podklady na žiadosť o akreditáciu našej malej slovenskej školičky. Bol to úplne iný koncept školy, aký som poznala zo Slovenska a celé mi to pripadalo, ako keby sme sa „hrali na školu“.

Vtedy som viedla administratívu školy, kurz slovenčiny pre dospelých a keď bolo treba zastupovať niektorú učiteľku, tak som učila aj deti. Teraz som zástupkyňou školy a mám na starosti administratívu celej školy, konkrétne podávam žiadosti o granty, každoročne pripravujem materiály na chod školy, dokumenty na obnovenie akreditácie každé 3 roky, komunikujem s Department of Education and Training a s asociáciou Community Language

Text: Sylvia Poliaková/Nora Kovarčíková Foto NK archív

Vtedy som viedla administratívu školy, kurz slovenčiny pre dospelých a keď bolo treba zastupovať niektorú učiteľku, tak som učila aj deti. Teraz som zástupkyňou školy a mám na starosti administratívu celej školy, konkrétne podávam žiadosti o granty, každoročne pripravujem materiály na chod školy, dokumenty na obnovenie akreditácie každé 3 roky, komunikujem s Department of Education and Training a s asociáciou Community Language Schools in Victoria, ktoré nás finančne podporujú a organizujú semináre ďalšieho vzdelávania, ktoré sú povinné pre učiteľov. Ďalej sa zúčastňujem mítingov, školení, komunikujem s rodičmi, organizujem stretnutia Školskej rady, pomáham prezentovať školu na komunitných akciách ako je Jarmok, VodaFest, a so všetkým ostatným, čo treba. Pred pandémiou, keď vyučovanie prebiehalo v triedach, tak zhruba každú druhú sobotu poobede som mala službu v škole, kde bolo treba riešiť operatívne veci. Teraz už 2. štvrtrok vyučujeme online cez aplikáciu ZOOM z dôvodu COVID-19 pandémie, čo je ďalšia výzva pre nás všetkých, ale zároveň sa posúvame ďalej. Za posledné roky sa podmienky a nároky na vedenie komunitných jazykových škôl vo Viktórii stále sprísňujú, a vyžaduje sa stále viac dokumentov a zavádzajú sa nové postupy do praxe. Rada stretávam nových ľudí z našej komunity, škola sa stala súčasťou môjho spoločenského života a kým to budem zvládať popri svojej hlavnej práci, tak rada pomôžem.

V čom vidíš najväčší prínos slovenskej školy v Melbourne?

Hlavný prínos vidím v udržiavaní komunity Slovákov v Melbourne, slovenského jazyka, kultúry a tradícií

našich predkov a v jej propagácii v tejto multikultúrnej spoločnosti. Je úžasné, že aj keď sme malá komunita, tak ľudia a rodiny, ktoré majú vzťah k Slovensku, majú možnosť zapísať deti alebo aj seba do školy, kde sa môžu učiť slovenčinu, a pritom nadväzovať nové priateľstvá. Samozrejme, vyžaduje si to ochotu obetovať svoj voľný čas cez víkend a tým podporovať našu slovenskú školu.

Aká je, podľa teba, budúcnosť slovenskej školy?

Za 8 rokov existencie Slovenskej detskej besedy sme toho už zažili dosť, boli horšie aj lepšie roky. Nie je ľahké nájsť obetavé učiteľky a učiteľov, ľudia prichádzajú aj odchádzajú, ale zatiaľ sme stále tu. Je to aj vďaka finančnej podpore austrálskej aj slovenskej vlády a tiež ASAV, našej zastrešujúcej organizácii. No a hlavne vďaka tým skalným rodinám z našej slovenskej komunity, bez ktorých by to nešlo. Naša pani riaditeľka je veľká optimistka, a v tomto je pre nás hnacím motorom a príkladom, preto budúcnosť školy vidím optimisticky. Za tie roky si naša školička našla v komunite Slovákov v Melbourne svoje miesto aj napriek tomu, že naša jediná istota je, že všetko sa mení. Verím, že Slovákom záleží na vzdelaní svojich detí, rozvíjaní jazyka svojich predkov ďaleko od domova a nechcú ich ukrátiť o možnosť učiť sa jazyk, s ktorým môžu komunikovať so svojimi príbuznými na Slovensku.

Premýšľaš niekedy na návrat na Slovensko?

Áno, a často. Ako roky pribúdajú, človek prehodnocuje svoj život a priority sa menia. Nevieme predpovedať budúcnosť, ani to, čo nás čaká. Len sa môžeme pripravovať na rôzne scenáre, ale život nás aj tak vždy môže niečím

zaskočiť. Kto by kedy veril, že v roku 2020 budeme žiť izolovaní v domácom väzení? Zatiaľ tu mám prácu, tak nie je nejaký dôvod odchádzať. Ale rodičia starnú a je dobré mať aj plán B. Ak by si to situácia doma na Slovensku vyžadovala, tak budem zvažovať rôzne možnosti. Myslím, že by to nebola žiadna tragédia žiť na Slovensku. Naopak. Záleží aj na tom, kde zaveje osud naše deti. Rodina je u mňa na prvom mieste a situácia v rodine bude pre mňa rozhodujúca.

Aké Slovenské zvyky doma udržiavate?

Pochádzam z kresťanskej rodiny a všetky tradície, čo sme udržiavali doma na Slovensku robíme aj tu, možno aj viac. Veľká noc a Vianoce sú presne také ako doma so všetkým, čo k tomu patrí: typická výzdoba, návšteva kostola, plný stôl tradičných jedál a koláčov, len tí príbuzní chýbajú. Na Vianoce máme kapustnicu, rybu so šalátom, vianočné oblátky, medovníky a iné vianočné pečivo. Keďže v Austrálii sú Vianoce v lete, tak našou novou tradíciou je, že 1. sviatok vianočný oslavujeme s priateľmi na pláži.

Slovensko sa za posledné roky výrazne zmenilo, v čom podľa Teba spočíva najväčšia zmena?

Pre nás, čo sme vyrastali za socializmu, najväčšou zmenou bol pád komunizmu a príchod demokracie. Tie úžasné možnosti voľne cestovať, študovať alebo pracovať v zahraničí, ktoré teraz mladí ľudia vybavení cudzími jazykmi majú, boli za našich čias nepredstaviteľné. V tomto ohľade sa život na Slovensku veľmi zlepšil. Cestovanie a spoznávanie iných krajín je úžasná vec, dáva ľuďom nové skúsenosti a zážitky, rozširuje ich obzory a ovplyvňuje ich názory na život. Dáva im šancu porovnávať, naučiť sa tolerovať iné kultúry a uvedomiť si, čo je u nás lepšie a čo si treba vážiť, a naopak to, čo sa ešte dá zlepšovať. Slovensko je mladá dynamická krajina s krásnou a rozmanitou prírodou, ktorá je súčasťou Európskej únie s veľkými možnosťami, ale aj výzvami.

Text: Sylvia Poliaková/Nora Kovarčíková Foto NK archív

SLOVENSKÉ ŠPERKÁRKY, O KTORÝCH BY STE MALI VEDIET

Slovensko patrí medzi kultúrne a folklórne najzaujímavejším krajinám sveta. Tomuto postaveniu vďačíme najmä našim predkom, ktorí nám zanechali bohaté kultúrne dedičstvo. Vzory a výšivky predstavujú unikátne dedičstvo pre Slovensko, ktoré obdivuje celý svet. Kým na juhu prevládajú pestré, niekedy až neónové farby s brokátovým materiálom a výšivkou s flitrami, v iných častiach Slovenska naopak nájdeme jednoduché ale miestami až dych vyrážajúce tmavé sýte farby. Kroje sú dokonale zladené, od hlavy až po päty s dokonalými doplnkami, perfektne vystihujúce región a spoločenskú udalosť, na ktorej sa nosili. V tomto prvom diely série o slovenských výrobcov si predstavíme niekoľko slovenských šperkárk, ktoré svojou prácou a kvalitou vo výrobkoch na Slovensku a v zahraničí konkurujú svetoznámych značkám. Nižšie je niekoľko slovenských šperkárk, o ktorých by ste mali vedieť:

PETRA TÓTH

PETRA TOTH JEWELRY

Petra Tóth, významná slovenská šperkárka odštartovala svoju kariéru na slovenskom trhu v roku 2015, keď predstavila svoju unikátnu kolekciu Slovenská Epopeja. Základné materiály jej tvorby sú kovy a český krištál. Slovenská Epopeja bola inšpirovaná rohatým tekovským čepcom, a ideou- tváre našich starých mám a otcov. Medzi ďalšie kolekcie patria:

Vtáča - kolekcia, ktorá je inšpirovaná ideou mladé vtáča vyletelo z klietky

Mileva - kolekcia, ktorá je inšpirovaná starobyľou bielou-červenou výšivkou so vzorom srdca a ornamentov

Sarra - pestrofarebná kolekcia, ktorá je inšpirovaná oslavou nového života narodenia dieťaťa

Kvety Telgártu - kolekcia, ktorá je inšpirovaná farebnou výšivkou z regiónu Telgárt

Bohyňa - zlato čierna kolekcia, inšpirovaná výšivkou z trnavského čepca

Lubina - kolekcia pastelových farieb a perál, ktoré sú inšpirované vidiekom Lubina a jemnými vzormi

Petra Tóth vytvorila aj korunu krásy pre niekoľko víťaziek Miss Universe Slovensko. Bola nominovaná na podnikateľku roka. Jej tvorba bola taktiež predstavená v britskom časopise Vogue. V súčasnosti cestuje po Slovensku, kde čerpá inšpiráciu na nové kolekcie a pracuje na rozširovaní jej kamenných obchodov a kolekcie malých šperkov, ktoré sú predávané ako krásna spomienka pre turistov a kohokoľvek na Slovensko.

KATARÍNA ŽIAKOVÁ

Katarína je mladá šperkárka, ktorá pochádza z Horehronia a svoje šperky vyrába v dielne na strednom Slovensku. Vyštudovaná učiteľka výtvarnej výchovy ťažké začiatky nedostatku práce na trhu využila na osvojenie si unikátneho remesla, tvorenie šperkov. Jej základný materiál tvoria šperkárske kovy. Jej obľúbené vzory sú najmä kone, ľudová ornamentálna tvorba, žena v kroji, a srdce s ornamentami.

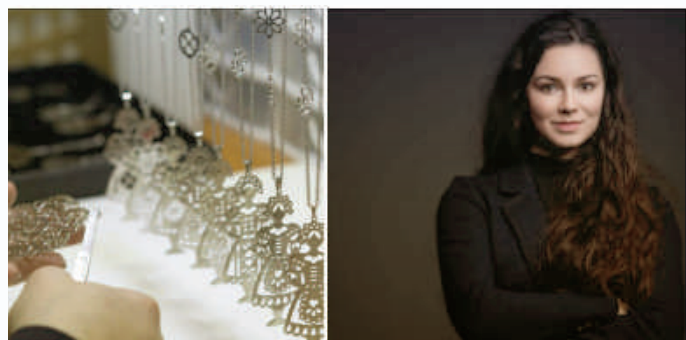
Katarína vytvorila vyše 200 kolekcií, spolupracuje aj s Ústredím ľudovej umeleckej tvorby= ÚĽUV, ktorá jej šperky predstavila aj do ich kamenných predajní. Rovnako spolupracuje aj s akademickými maliarmi, ktorí dodávajú jej šperkom básnický nádych na jej výstavách. Medzi jej najznámejšie kolekcie patrí:

Slovenské básnické múzy- obraz Maríny

Jemnosť čipky v kroji ukrytá- jednoduché ornamenty, ktoré nájdeme na čipke našich starých mám

Práca Kataríny Žiakovej bola predstavená aj v britskom časopise Vogue. V súčasnosti pracuje na nových šperkoch. Okrem výroby šperkov sa Katarína venuje aj maľovaniu obrazov.

Jej tvorbu môžete nájsť na e-shope sashe.sk, katarinaziak.sk a v predajniach ÚLUV.

Pripravila: Sylvia Poliaková
Foto: Internet

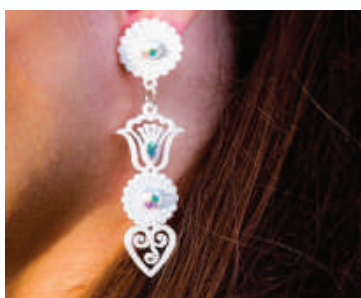
JANA TORZEWSKÁ KAMENSKÁ

RETRO BIJOU

Jana je slovenská šperkárka a výtvarníčka, ktorá založila spoločnosť Retro Bijou. Jej bižutéria je inšpirovaná prevažne vzorom z Podpoľania, Hontu a Novohradu. Jej základný materiál sú šperkárske kovy a drevo. Jana svoje šperky tvorí popri zamestnaní a preto sú predávané v limitovaných edíciách. Jej kolekcie, Podpoľanie Život, Poľana a Vďačnosť sú dostupné aj na jej online obchode retrobijou.sk.

Jej tvorba je charakteristická svojou bielou farbou, výrazným vzorom a jemnými ornamentami vo vnútri. Medzi najobľúbenejšie vzory patrí srdce a podpoľiansky vzor, ktorý sa vyšíval tzv. Krivou ihlou.

Ďalšie nádherné slovenské šperky, ktoré sú ručne vyrábané nájdete na obchodoch sashe.sk, slovakfoolkart.com a rôzne iné.

Zo Slovenska

Štátne občianstvo

Ministerstvo vnútra pripravilo zmeny v zákone o štátnom občianstve SR. Zmierňujú sa podmienky, za ktorých sa prichádza k strate slovenského občianstva. Novela zákona upravuje, že slovenskí občania neprídu o občianstvo SR, ak majú v čase nadobudnutia cudzieho občianstva na území tohto štátu povolený, registrovaný alebo inak evidovaný pobyt najmenej tri roky a predložia doklady preukazujúce tieto skutočnosti. Zákon tiež ustanovuje aj ďalšie štyri výnimky, na základe ktorých nedôjde k strate občianstva. Ide o nadobudnutie cudzieho štátneho občianstva manžela za trvania manželstva, ďalej nadobudnutie cudzieho štátneho občianstva narodením, osvojením alebo, ak ho nadobudlo maloleté dieťa. Prvé dve výnimky sú už aj v teraz platnom zákone. Novela zákona pôjde po vyhodnotení pripomienok do vlády a parlamentu a účinnosť sa predpokladá od 1. februára 2021.

Počet osôb, ktoré doteraz stratili štátne občianstvo SR nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva

Popradská káva je na trhu už 65 rokov

Pri Popradskej káve pravidlo „koľko ľudí, toľko chutí“ neplatí, tá chuť nielen starším, ale nedajú na ňu dopustiť aj mladí Slováci. Popradská káva Extra špeciál originál je legenda medzi kávami. Jej príbeh začal v roku 1955, kedy pražiareň sídlila v dvoch garážach a pracovali v nej šiesti ľudia. Jej tradičná receptúra je od nepamäti spojená s popradským závodom. Receptúru tejto kávy tvorí 100% arabika z oblastí Strednej a Južnej Ameriky, ako aj Indie či Afriky. Je nepravdepodobné, že spoločnosť, ktorá 65 rokov dominuje niektorému zo sektorov trhu, bude ponúkať dookola rovnaký sortiment bez zmeny.

Marketingové oddelenie, tejto neoddeliteľnej súčasť každého rána, napreduje a prináša bravúrne kampane. V ich e-shope nájdeš rôzne kávy, robustu, arabiku, ich zmesi, čaje a všetko potrebné príslušenstvo. Okrem toho je súčasťou webu aj „príbeh kávy“, ktorý vysvetľuje, ako káva vlastne vzniká. Vo svojom vlogu s názvom Kávológia ti poradia, ako sa skutočný kávičkár správa, ako sa káva má správne zalievať, ako si ju dokonale vychutnať a navyše, okrem nudných videí ti ponúkajú zábavný obsah.

Pripravila: J.Sekeráková

Orava – jeden z najkrajších kútov sveta

Na Orave môžeme vidieť viac ako iba hrad. Nájde sa tu vlastné Rio de Janeiro, múzeum kávy aj umelecký ostrov a prekrásne Roháčske plesá.

Orava nepochybne patrí k najkrajším kútom Slovenska. Málokto si však naplno užije jej krásy nekomerčným spôsobom. Prinášame pár typov, ktoré by vás pri jej návšteve mohli inšpirovať.

ORAVSKÝ HRAD

Každý, kto bol na Orave bude súhlasiť, že Oravský hrad je jeden z najkrajších, ktoré na Slovensku máme. O tento tajomný hrad mali a majú záujem aj filmári. V roku 1921 sa na Oravskom hrade natáčal prvý čiernobiely horor, na motívy románu Brama Stokera z roku 1897 Upír Nosferatu.

Tento rok už po druhýkrát v histórii bude hlavnou lokalitou na filmové natáčanie filmového seriálu pod pracovným názvom Dracula. Filmári z Anglicka tu budú natáčať I. časť trojdielnej série filmu s upírskou tematikou pod pracovným názvom Drakula. Okrem Oravského hradu, sa vo filme objavia aj Starý zámok a historické uličky v Banskej Štiavnici a aj niektoré časti z lokality obce Zuberec.

Vápencové bralo, na ktorom dnes stojí dominanta Oravy, bolo osídlené už v praveku. Od 13. storočia, kedy tu postavili prvú verziu murovaného hradu, sa v ňom vystriedali viacerí majitelia. V časoch svojej najväčšej slávy patril Turzovcom.

Dnes je pre verejnosť sprístupnený od mája do marca. Sídlí tu Oravské múzeum, historická, etnografická aj prírodovedná expozícia. Veľmi populárne a obľúbené sú nočné prehliadky hradu. Tie dopĺňajú rôzne divadelné predstavenia a strašidelné výjavy.

Oravský hrad je národnou kultúrnou pamiatkou a jedinečnú atmosféru navyše dopĺňa aj nádherné okolie Oravského Podzámku, ktoré pri svojom výlete sem nesmiete vynechať.

RIO DE KLIN

Jednu majú v Rio de Janeiro, druhú v Lisabone a tretiu nájdete na Orave. Svetovo známu sochu Ježiša Krista máme aj na Slovensku, na kopci nad dedinkou Klin.

Tento svetový slovenský skvost je vysoký 9,5 metra, rozpätie rúk meria 7 metrov a váži 25 ton. Jej autorom je ľudový rezbár Peter Ganobjak a jej výstavbu financoval Jozef Sroka.

K soche vedie viacero ciest, tá najdlhšia ide priamo cez obec. Veľmi ľahko sa sem dostanú aj cyklisti. Súčasťou Rio de Klin je aj krížová cesta vedúca po chodníku od parkoviska.

Súčasťou tejto sochy je aj krížová cesta, ktorá vedie po prístupovom chodníku od parkoviska. Výhľad na celú Oravu a Oravskú priehradu je nádherný.

ORAVAKAFE

Výlet do tohto múzea poteší najmä milovníkov kávy. Dokonalá a nenahraditeľná vôňa, ktorú cíti z ďaleka sa šíri z útulného oravského domčeka v Krušetnici, ktorý určite netreba obísť. Aj nápad vytvoriť expozíciu Oravakafe sa zrodil v hlave milovníka kávy, ktorý sa rozhodol, že si splní svoj sen. A tak začal rozprávať príbeh kávovníkového zrnka od samotného počiatku až po koniec plný pôžitku.

Interiér domčeka, okrem nezameniteľnej vône, zaujme svojou výzdobou, ktorú tvorí celosvetovo najväčšia mozaika vytvorená z kávovníkových zŕn. Tento unikátny výtvarný dielo ašpiruje na zápis do Guinnessovej knihy rekordov. Múzeum tu vznikalo celé štyri roky a výsledok určite stojí za to.

Prezrieť si tu môžete staré mlynčeky, kávovary aj hrnčeky a všetko, čo súvisí s touto vzácnou komoditou.

SLANICKÝ OSTROV UMENIA

Oravská priehrada patrí spolu s Liptovskou Marou k slovenským náhradám mora. Užijete si tu zábavu, oddýchnete si v obkolesení nádhernej prírody a ak je to stále málo, môžete sa aj čo – to naučiť aj si vychutnať umelecký zážitok.

Uprostred Oravskej priehrady sa nachádza malý ostrov, ako pozostatok zaplavenej obce Slanica, ktorej veľká časť navždy zmizla v roku 1953 pod hladinou vody. Návrsie s barokovým kostolom sv. Kríža a kalváriou sa zachovalo až dodnes a patrí k atrakcii, ktorú radi navštívia nielen Slováci, ale aj zahraniční turisti.

Tých láka najmä stála expozícia ľudového umenia, ktorá sa nenápadne skrýva v kostole. Celý exteriér ostrovčeka je zdobený lapidáriom oravskej kamenárskej tvorby z 18. a 19. storočia. Pri výprave na tento čarokrásny ostrov doporučujeme navštíviť aj hrobku, v ktorej sa dnes nachádza expozícia História zatopených obcí a budovania Oravskej priehrady.

V letnej sezóne sa sem dá dopraviť veľmi ľahko, premáva sem loď z prístavu v Slaníckej Osade. Spojíte teda príjemnú plavbu po priehrade spolu s dobrodružstvom na pamätnom mieste.

Orava ponúka aj obrovské množstvo príležitostí pre milovníkov prírody. Rozhodne odtiaľto nesmiete odísť bez turistiky po Roháčoch. Tie ponúkajú neopísateľné zážitky v čarokrásnom a unikátnom prostredí, ktoré láka aj turistov zo všetkých kútov sveta.

ROHÁČSKE PLESÁ

Najväčším lákadlom Roháčskej doliny, obklopenej scenériou Západných Tatier sú Roháčske vodopády, z ktorých jeden dosahuje výšku až dvadsať metrov a unikátne ľadovcové plesá. Štyri hlavné plesá sa nachádzajú v terasách nad sebou a patria medzi najnižšie položenú sústavu ľadovcových jazierok v Európe.

Výstup k nim patrí k tým menej náročným a preto to zvládnu aj tí, ktorí nie sú zvyknutí na dlhé turistiky. Trasu spestrujú rôzne informačné tabule, ktoré priblížia život v okolí aj históriu skvostných ľadovcových plies.

Náučný chodník dlhý približne 4,5 kilometra je z bezpečnostných dôvodov otvorený od 1. januára do 1. novembra.

Roháčska dolina sa nachádza v tesnej blízkosti Zuberca, Múzea oravskej dediny aj Habovky, takže je tu vždy čo vidieť.

Oravský zámok

Vysielanie v slovenskom jazyku si môžete naladiť každú nedeľu večer od 19.00 do 20.00 na SBS2 FM. Vysielanie je možné počúvať aj na internete na stránke

www.sbs.com.au/slovak

Zdroj: Startit up Monika Šuchová, upravené.

Martin Kukučín

VÝZNAMNÝ SLOVENSKÝ SPISOVATEĽ A PREDSTAVITEĽ SLOVENSKÉHO REALIZMU

Vlastným menom Matej Bencúr, bol významný slovenský spisovateľ a predstaviteľ slovenského realizmu na prelome 19. a 20. storočia.

Narodil sa 17. mája 1860 v Jasenovej do rodiny slobodných sedliakov, takzvaných šoltýsov. Po vychodení ľudovej školy v rodisku, tri roky študoval na slovenskom gymnáziu v Revúcej. Po jeho zrušení, posledný ročník dokončil v Martine a v Banskej Bystrici. Po dokončení štúdia na maďarskom učiteľskom ústave v Kláštore pod Znievom v roku 1878 sa stal učiteľom v Jasenovej.

Popri učiteľskom pôsobení externe študoval na gymnáziu v Kežmarku, a toto štúdium zakončil v roku 1885 v Šoprone. S vyšším vzdelaním plánoval pokračovať na teologickej fakulte v Bratislave, ale kvôli protislovenskej atmosfére, ktorá na tam panovala, sa nakoniec rozhodol pre fakultu medicíny v Prahe, ktorú absolvoval medzi 1885 a 1893.

Počas vysokoškolského štúdia pokračoval v literárnej tvorbe, prekladal a aktívne sa zapájal do činností pražských slovenských vysokoškolákov združených v akademickom spolku Detvan.

Po ukončení štúdií a praxe v Bratislave, Innsbrucku a vo Viedni napokon v roku 1894 prijal ponuku chorvátskej

veľkoobchodníckej rodiny Didoličovcov a stal sa obecným lekárom v mestečku Selca na ostrove Brač.

Tu pôsobil až do 1907, kedy sa v dôsledku spoločensko-klanových sporov, v ktorých sa odmietol angažovať, vystaňoval do Južnej Ameriky aj so svojou mladou manželkou Pericou Didoličovou. Po ročnom pobyte v Santiagu, kde v tamojšej nemocnici zložil nostrifikačné skúšky, sa 14. decembra 1908 usadil v meste Punta Arenas medzi chorvátskymi vystaňovalcami.

Stal sa prvým lekárom Medzinárodného červeného kríža v Patagónii. Poliklinika vo východnej časti Punta Arenas a taktiež najmodernejšia operačná sála v novej mestskej nemocnici nesie meno „Matej Bencúr“.

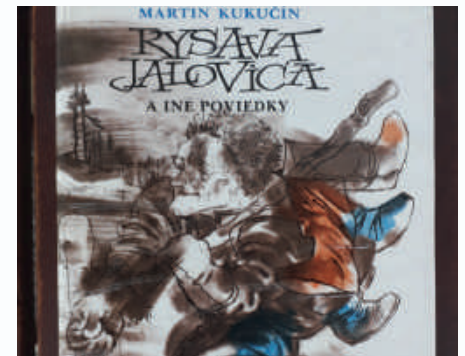
Kontakt so Slovenskom sa postupne vytrácal. Po vzniku Československej republiky začína však pomyšľať na návrat do vlasti. Svoj zámer uskutočňuje v lete 1922 kedy po krátkom pobyte v Paríži, 12. septembra prichádza do Prahy.

Napokon sa usadil v Martine, kde začal písať a študovať archívne materiály k zamýšľanej historickej rapsódii o kultúrnych a politických aktivitách mladej romantickej generácie.

Začiatky jeho tvorby sú charakteristické groteskno-humoristickou štylizáciou príbehov, no po roku 1918 sú jeho diela skôr tragicko-nostalgické a plné existenciálnych starostí o osud vlastného národa a ľudstva.

Dôverný vzťah k Dalmácii, ktorý si vytvoril počas pobytu na Brači, ako aj dlhoročná odlúčenosť od vlasti a neschopnosť identifikovať jej súčasné spoločensko-politické problémy, spôsobili, že v období 1923 až 1925 striedavo žije v chorvátskych kúpeľných mestách a v Martine.

V novembri 1925 sa vracia do Chile aby usporiadal svoje majetkové záležitosti. Po návrate na jar 1926 sa s manželkou, trpiacou ťažkou duševnou chorobou, usádza v chorvátskom kúpeľnom mestečku Lipik. Tu v apríli 1928 ochorel na zápal pľúc, ktorému 21. mája v nemocnici v neďalekom Pakraci napokon podľahol. Dočasne bol pochovaný v rodinnej hrobke Didoličovcov na záhrebskom cintoríne Mirogoj, odkiaľ jeho telesné pozostatky previezli do Martina, kde ich 29. októbra uložili na Národnom cintoríne.

Zdroj: Literárne Informačné Centrum
Edícia: Lukáš Pajánk

Čo robíme v SDB

Naše vyučovanie naďalej pokračuje online, cez ZOOM. Aj keď začiatky boli trochu náročné, tento, druhý štvrtok už zvládame na jednotku.

Vďaka pani učiteľkám za zaujímavé a aj zábavné prípravy na vyučovanie (linky na filmy, pesničky, rozprávky), ktoré deťom posielajú deň vopred, deti majú možnosť si pripraviť domáce úlohy a následne na vyučovaní zapojiť sa aktívnejšie do preberanej témy.

ZASV a SDB hľadajú kvalifikované učiteľky materskej školy a prvého stupňa základnej školy.

INFORMÁCIE - slovaklittleschool@gmail.com

Na povzbudenie sme koncom júla vypísali súťaž na tému „Ako trávim čas v karanténe“.

Ďakujeme všetkým deťom, ktoré sa zúčastnili súťaže. Prvých 5 detí – Sarinka, Luca, Sophie, Hanaka a James dostanú pekné ceny.

Všetky deti, ktoré sa zapojili do súťaže, čaká sladká odmena za usilovnosť.

DETSKÝ KÚTIK

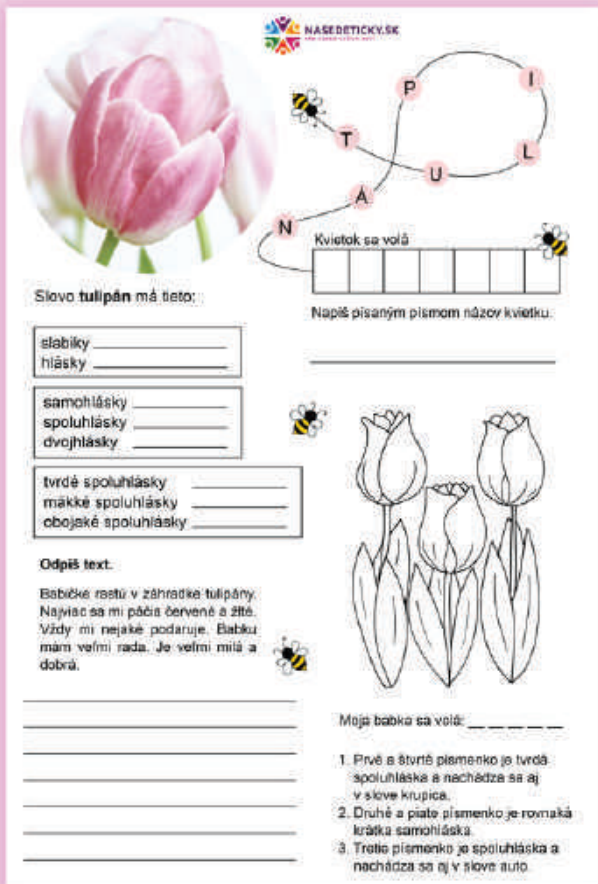
Ludmila Podjavorinská Tanečnice

Tancujú si tanečníčky, tancujú,
po zelenej pažiti, po trávičke cifrujú.

Slnko hreje, veselo je, hojaja !
žiadna sa tak nezatočí, neposkočí, ako ja !

Tancuje si tanečníka, tancuje:
Hopsa – rasa!“Mladá chasa,
veselo sa –jar tu je!“

Zdroj : Už ho vezú

NASEBETICKY.SK

Kvetok sa volá _____

Napíš písaným písmom názov kvietku.

Slovo **tulipán** má tieto:

slabiky	_____
hlásky	_____

samohlásky	_____
spoluhlásky	_____
dvojhásky	_____

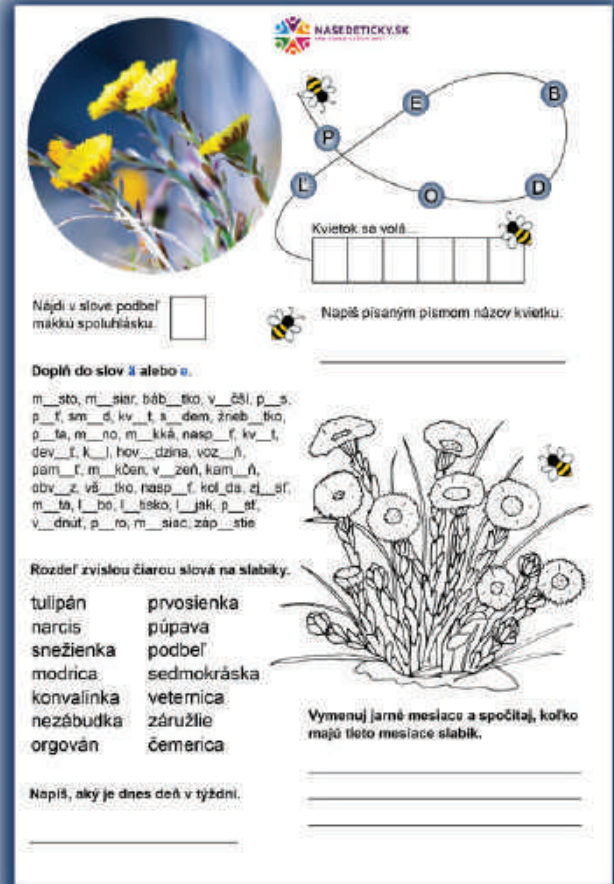
tvrdé spoluhlásky	_____
mäkké spoluhlásky	_____
obojké spoluhlásky	_____

Odpiš text.

Babičke rastu v záhradke tulipány. Najviac sa mi páčia červené a žlté. Vždy mi nejaké podaruje. Babičku mám veľmi rada. Je veľmi milá a dobrá.

Moja babka sa volá: _____

- Prvé a štvrté písmenko je tvrdá spoluhlásky a nachádza sa aj v slove krupica.
- Druhé a piate písmenko je rovnaká krátká samohlásky.
- Tretie písmenko je spoluhlásky a nachádza sa aj v slove auto.

NASEBETICKY.SK

Kvetok sa volá _____

Napíš písaným písmom názov kvietku.

Nájd v slove podbeľ mäkkú spoluhlásku.

Doplní do slov a alebo o.

m_ _sto, m_ _star, báb_ _tko, v_ _čsi, p_ _s,
p_ _f, sm_ _d, kv_ _t a _ _dem, žneb_ _tko,
p_ _ta, m_ _no, m_ _kká, nasp_ _f, kv_ _t,
dev_ _f, k_ _l, hov_ _dzina, voz_ _ň,
pam_ _f, m_ _kčen, v_ _zeň, kam_ _ň,
obv_ _z, v_ _tko, nasp_ _f, kol_ _da, d_ _af,
m_ _ta, t_ _bo, t_ _tko, t_ _jak, p_ _st,
v_ _dnúť, p_ _ro, m_ _siac, záp_ _stie

Rozdeľ zvislou čiarou slová na slabiky.

tulipán	prvosienka
narcis	púpava
snežienka	podbeľ
modrica	sedmokráska
konvalinka	vetemica
nezábudka	záružlie
orgován	čemerica

Vymenuj jaré mesiace a spočítaj, koľko majú tieto mesiace slabik.

Napíš, aký je dnes deň v týždni.

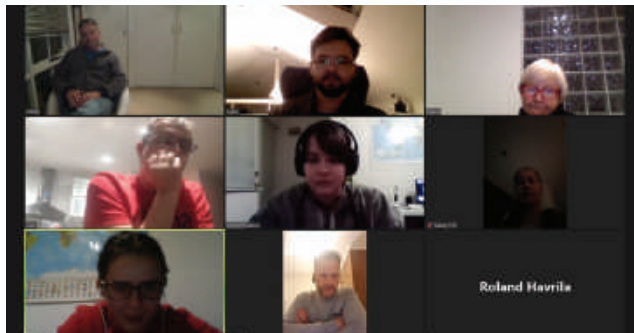
Čo robíme v slovenskej komunite

Druhá schôdza výboru v roku 2020 prebehla 13 júna online na ZOOM. Témami schôdze okrem iného boli dotácie, ktoré boli uvoľnené a sprístupnené s prihladením na možnosť čerpania vzhľadom na situáciu spôsobenú COVID19. Združenie vyhlásilo verejnú súťaž o návrh loga.

S poľutovaním však oznamujeme, že všetky kultúrne a spoločenské podujatia organizované Združením Austrálskych Slovákov vo Viktórii sú kvôli vládnym opatreniam súvisiacim s pandemiou COVID-19 až do odvolania, zrušené. Pevne dúfame, že situácia sa čoskoro zlepší a budeme sa zase môcť stretávať. No dovtedy, prosím, dbajte na opatrenia nariadené federálnou a štátnou vládou a ich dodržiavaním pomôžte aj Vy zabrániť šíreniu tohto vírusu.

Pani Dina Váňová srdečne ďakuje za blahoželanie a dar od združenia k jej deväťdesiatym narodeninám a praje všetkým pevné nervy a chuť do ďalšej práce pre našu slovenskú komunitu.

Kalendár plánovaných podujatí SEPTEMBER – DECEMBER 2020

1. September, December	Slovenské Zvesti vychádzajú	—
27.-29. November	Slovenská detská beseda – tábor Phillip Island	14.30
6. December	Mikulášsky piknik v Ruffey Lake Park	11.00

VÝCHODNIARSKÉ HOLÚBKY

1kg mäso bravčové mleté

300 g ryža uvarená

300 g pretlak paradajkový

250 g cibuľa

5 strúčikov cesnak

4ks vajcia

1 hlávka kapusta

200 g slanina údená

soľ

koreníe čierne mleté

paprika červená mletá

4 porcie 30 minút príprava 90 minút tepelná úprava

Z hlávkovej kapusty vyrežeme hlúbik, ponoríme ju do vriacej vody a postupne oddelíme jednotlivé listy, ktoré po zmäknutí vyberieme a necháme vychladnúť. Z kapustných listov odstránime nožom hrubú žilku v strede listu.

Do vychladnutej ryže pridáme pomleté mäso, vajička, polovicu paradajkového pretlaku, cibuľu narezanú na malé kocky, pretlačený cesnak, soľ, mleté čierne koreníe a mletú červenú papriku.

Touto zmesou plníme kapustné listy, ktoré stáčame do roliek.

Rolky ukladáme tesne vedľa seba do pekáča. V panvici vyškvaríme na kocky nakrájanú slaninu, pridáme druhú časť paradajkového pretlaku, soľ, koreníe a podlejeme vodou (môžeme pridať aj na rezance nakrájané zvyšné kapustné listy). Touto zmesou zalejeme holúbky, ktoré pečieme prikryté v rúre asi 1 hodinu.

INZERCIA A OZNAMY

SLOVENSKÁ DETSKÁ BESEDA V MELBOURNE
SLOVENSKÝ JAZYK
VYHRA V SK. ROKU 2020 OD SOBOTY 8.2.

Kaulbarr Community Hall
22 Heery St., Healdton

Čas od 18.30 - 17.12
Početní od 18.30 - 17.08

Bud' s'ac' alebo'k'ých' pr'ev'rat'ne' v' be'd'ine' sa' do' p'od'ro'by' v' s'la'bi'!

TRIEDA DETI PREDŠKOLSKÉHO VĚKU 0-7 rokov
TRIEDA DETI ŠKOLSKÉHO VĚKU 8-15 rokov
SKUPINA DETI 2-4 roky
TRIEDA DOSPELÍ ZÁČIATOČNÍCI & POKROČILÍ

It s heaps nice to meet you

Lucia Gajdosova
Graphic Designer

0481 224 229
hello@heapssmall.com
heapssmall.com

heapssmall.

Preklady & tlmočenie do slovenského jazyka

Nora KOVARČIKOVÁ
nkovalcikova@gmail.com
+61 432 639 578

NAATI akreditovaná
prekladateľka & tlmočníčka
pre slovenský jazyk
9 Ashstone Road
3754 Borovau VIC, Austrália

Easy Peasy Removals

0431 74 74 11
info@easypeasyremovals.com.au

WEBSTRÁNKA VE VYSLANECTVA

www.mzv.sk/canberra je naďalej hlavnou stránkou, ktorú veľvyslanectvo aktualizuje a nachádzajú sa na nej dôležité informácie.

Všetky konzulárne informácie prosím adresujte na **cons.canberra@mzv.sk**

SÚŤAŽ O NOVÉ LOGO ASAV/ZASV

Združenie austrálskych Slovákov vo Viktórii vyhlasuje všeobecnú súťaž o návrh nového loga pre naše združenie.

Týmto chceme zapojiť aj Vás a dať Vám príležitosť, aby ste mohli vytvoriť logo, ktoré nás bude reprezentovať v Austrálii aj vo svete. Svoj návrh zašlite na info@asav.org.au, najneskôr do 31. decembra 2020. Návrhy nemusia byť prezentované v profesionálnej forme a zapojiť sa môže každý.

Autora víťazného návrhu, ktorý bude schválený výborom združenia čaká odmena \$100. Schválený návrh bude následne graficky upravený do odbornej podoby.

Pravidlá súťaže:

- Použiť len slovenské národné farby (biela, modrá, červená)
- Použiť názov združenia skrátené v angličtine (ASAV) a v slovenčine (ZASV)
 - Použiť rok založenia združenia (1950)
- Môžu sa použiť aj slovenské motívy, vlajky atd.

Podmienky:

Združenie Austrálskych Slovákov vo Viktórii si vyhradzuje práva na konečnú úpravu loga.

Zaplatením odmeny autorské práva k víťaznému logu prechádzajú na Združenie Austrálskych Slovákov vo Viktórii.

Podaním svojho návrhu loga do súťaže súhlasíte s vyššie uvedenými podmienkami.

Redakčná rada: Lukáš, Janka Sylvia a Marta
Grafická úprava – Lucia Gajdošová
Zodpovedný – Výbor ZASV
Korigovala Dr. Inka Havrila
Ročník IX.

Komunitné oznamy budú inzerované zdarma.

Dary na produkciu Slovenských Zvestí sú vítané.

Slovenské zvesti sú vydávané za podpory Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

